

Advies over de financiering van gendergelijkheid door de Belgische ontwikkelingssamenwerking

Samenvatting

- De Belgische ontwikkelingssamenwerking toont al enkele jaren een **politiek en institutioneel engagement voor gendergelijkheid**. België loopt voorop wat betreft het aandeel van de officiële ontwikkelingshulp voor gendergelijkheid. De Belgische ontwikkelingssamenwerking financiert echter momenteel meer transversale integratie van gender dan specifieke acties die rechtstreeks gericht zijn op de bevordering en verwezenlijking van gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit. Het aandeel van de financiering voor organisaties en instellingen voor gendergelijkheid en voor de strijd tegen gender gerelateerd geweld is heel beperkt. Ook op het gebied van de financiering van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten kan België beter doen.
- Het databeheersysteem dat de Belgische ontwikkelingssamenwerking momenteel gebruikt, brengt **grote uitdagingen met zich mee op het vlak van transparantie en kwaliteit van de gegevens**. Het gebruik van de gendermarker gebeurt niet systematisch en wordt niet gecontroleerd. De uitgaven voor gendergelijkheid zijn maar beperkt zichtbaar, en bovendien biedt het huidige systeem geen informatie over de resultaten van de door de Belgische ontwikkelingssamenwerking gefinancierde programma's en projecten.
- In dit advies formuleert de Adviesraad Gender en Ontwikkeling een aantal aanbevelingen in verband met **financieringsdoelstellingen** in kader van hulp gericht op gendergelijkheid; de **versterking van de verantwoordingsplicht en de doeltreffendheid** van de programma's en projecten op het gebied van gendergelijkheid en rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit; en het **rekening houden met de genderdimensie in het Civic Space Fund en de internationale klimaatfinanciering**.

1. Context

1. Sinds enkele jaren toont de Belgische ontwikkelingssamenwerking een **politiek en institutioneel engagement voor gendergelijkheid**. De Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp (DGD) keurde in 2016 een "genderstrategienota" goed, die de prioritaire krachtlijnen uitzet voor de interventies van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en ook een actieplan met indicatoren voor opvolging. Voor de periode 2019-2023 beschikken ook Enabel en BIO over een genderstrategie en -actieplan.

¹ Het deel "1.1. De hoeveelheid hulp die wordt besteed aan gendergelijkheid" is op 31 maart 2023 onderworpen aan een technische herziening, om aan dit advies de gegevens voor het jaar 2021 toe te voegen. De OESO publiceerde die gegevens enkele dagen nadat de ARGO dit advies had goedgekeurd (27 maart). Door de nieuwe gegevens verandert ook de rangschikking van de landen die een groot deel van hun ODA besteden aan gendergelijkheid en de plaats van België in dat klassement (van de zesde naar de zevende plaats).

2. **De Belgische ontwikkelingssamenwerking heeft zich ertoe verbonden te werken met een dubbele genderaanpak**, die erin bestaat verschillende beleidslijnen te hanteren die gender op transversale wijze integreren (gendermainstreaming) en tegelijk specifieke beleidsacties uit te voeren om gendergelijkheid te bevorderen. In het rapport van België aan de Verenigde Naties naar aanleiding van de vijftiendagste verjaardag van de Conferentie van Beijing **heeft België zich ertoe verbonden de transversale integratie van de genderdimensie voort te zetten in alle interventies van zijn internationale samenwerking en te zorgen voor voldoende middelen voor projecten die rechtstreeks gericht zijn op vrouwen en meisjes**².

1.1. De hoeveelheid hulp die wordt besteed aan gendergelijkheid

1. **België hoort bij de koplopers wat betreft het aandeel van de ODA voor gendergelijkheid**, na Canada, Nederland, Ierland, IJsland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk³. Uit de analyse van de gendermarker van de OESO⁴ blijkt dat in 2021⁵ de genderdimensie geïntegreerd was in 63% van de Belgische ODA (voor in totaal 512 miljoen dollar) tegenover 73% van de ODA in 2020⁶ (voor in totaal 584 miljoen dollar), 78% in 2019⁷ (voor in totaal 803 miljoen dollar), 57% in 2018⁸ (voor in totaal 387 miljoen dollar), 60% in 2017⁹ (voor in totaal 491 miljoen dollar) en 53% in 2016¹⁰ (voor in totaal 471 miljoen dollar).
2. Hoewel de genderstrategienota “Gender in de Belgische Ontwikkelingssamenwerking” haar strategie baseert op een dubbele genderaanpak, **financiert de Belgische ODA gendergelijkheid meer via een transversale integratie dan via specifieke acties**. In 2021¹¹ werd 7,5% van de Belgische ODA (voor in totaal 61 miljoen dollar) besteed aan projecten en programma’s die

² Beleidsverklaring Internationale Solidariteit, 26 januari 2023, <https://diplomatie.belgium.be/sites/default/files/2023-02/Beleidsverklaring-2023-Gennez.pdf>; Regeerakkoord, 30 september 2020,

https://www.belgium.be/sites/default/files/Regeerakkoord_2020.pdf; Vingt-cinquième anniversaire de la quatrième conférence mondiale sur les femmes et de l’adoption de la Déclaration et du Programme d’action de Beijing, 2019, Note d’orientation concernant les examens approfondis au niveau national: Belgique, p. 22. [Belgium.pdf \(unwomen.org\)](#)

³ Development finance for gender equality and women’s empowerment: A snapshot, 2023,

<https://www.oecd.org/dac/snapshot-oda-gender-2023.pdf> NB: verwijzing aangepast in het kader van de technische revisie, om de meest recente gegevens weer te geven.

⁴ Voor deze analyse beschouwen we de markers 1 (belangrijke doelstelling) en 2 (hoofddoelstelling) van het hulpbeleid ter ondersteuning van gendergelijkheid van het DAC van de OESO. Bij de berekening van de percentages is rekening gehouden met het volume van de Belgische hulp dat is onderzocht in het kader van de gendermarker. Voor de jaren waarop de analyse betrekking heeft, varieert dat volume voor België tussen 100% en 86%. Voor 2021, 2020 en 2019 stemmen de bedragen in dollar overeen met de waarde van de dollar in 2020. Voor 2018 is dat de waarde van de dollar in 2018 en voor 2017 en 2016 is dat de waarde van de dollar in 2016.

⁵ OCDE, Aid in Support of Gender Equality and Women’s Empowerment Donor Charts, maart 2023

<https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/Aid-to-gender-equality-donor-charts.pdf>

⁶ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women’s Empowerment Donor Charts, maart 2022

<https://www.oecd.org/development/financing-sustainable-development/Aid-to-gender-equality-donor-charts-2022.pdf>

⁷ *Ibidem*

⁸ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women’s Empowerment Donor Charts, maart 2021

<https://www.oecd.org/development/gender-development/aid-in-support-of-gender-equality-2021.pdf>

⁹ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women’s Empowerment Donor Charts, maart 2019

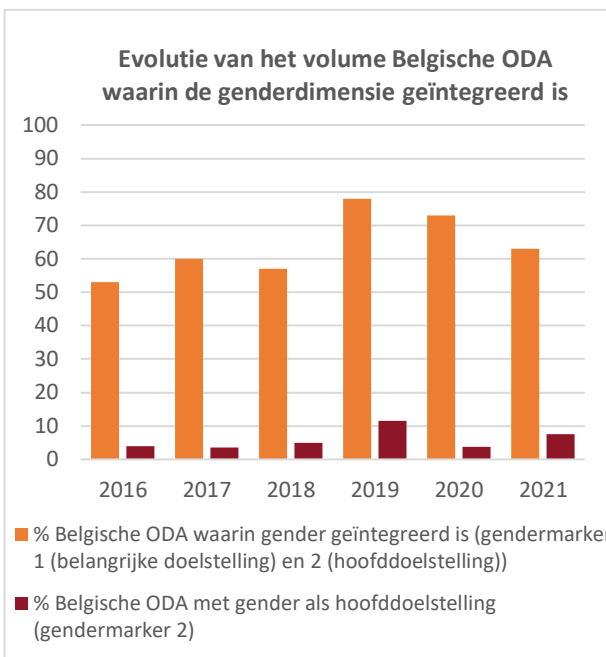
<https://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-topics/Aid-to-gender-equality-donor-charts-2019.pdf>

¹⁰ *Ibidem*

¹¹ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women’s Empowerment Donor Charts, maart 2023, *op.cit.*

gendergelijkheid als hoofddoelstelling hebben¹², tegenover 3,75% (voor in totaal 30 miljoen dollar) in 2020, 11,6% in 2019¹³ (voor in totaal 105 miljoen dollar), 5% in 2018¹⁴ (voor in totaal 41 miljoen dollar), 3,5% in 2017¹⁵ (voor in totaal 29 miljoen dollar) en 4% in 2016¹⁶ (voor in totaal 36 miljoen dollar). Gezien de schommelingen op dat gebied is het **absoluut noodzakelijk om het ambitieniveau op te trekken voor het financieren van specifieke acties** die rechtstreeks gericht zijn op het bevorderen en het verwezenlijken van gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit. De dubbele genderaanpak bevordert immers de complementariteit tussen transversale en specifieke integratie, ook bij de toewijzing van begrotingsmiddelen.

Wat de **financiering van organisaties en instellingen voor gendergelijkheid betreft** (sectorcode 15170), bedroeg het volume Belgische ODA dat daaraan werd besteed **0,1% in 2020 en 2019**¹⁷ (voor in totaal elk jaar 1 miljoen dollar). **Dat bedrag is in 2021**¹⁸ **aanzienlijk gestegen, tot 1% van het volume van de Belgische ODA (voor in totaal 9 miljoen dollar)**. België stelt dat het niet optimaal kan rapporteren aan het Comité voor Ontwikkelingshulp (DAC) van de OESO over het aandeel van het budget dat wordt toegekend aan die organisaties in de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking¹⁹. Het is nochtans **heel belangrijk om ondersteuning te bieden aan plaatselijke organisaties die opkomen voor de rechten van vrouwen en meisjes en voor gendergelijkheid, gezien deze kampen met een chronische onderfinanciering**²⁰. Hoewel deze organisaties nochtans een centrale rol spelen in het tot stand brengen van politieke, juridische en

¹² Voor deze analyse wordt gewerkt met merker 2 (hoofddoelstelling) van het hulpbeleid ter ondersteuning van gendergelijkheid van het DAC van de OESO. Bij de berekening van de percentages is rekening gehouden met het volume van de Belgische hulp dat is onderzocht in het kader van de gendermarker. Voor de jaren waarop de analyse betrekking heeft, varieert dat volume voor België tussen 100% en 86%.

¹³ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2022, *op. cit.*

¹⁴ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2021, *op. cit.*

¹⁵ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2020

<http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/development-finance-topics/Aid-to-gender-equality-donor-charts-2020.pdf>

¹⁶ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2019, *op. cit.*

¹⁷ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2022, *op. cit.*

¹⁸ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2023, *op. cit.*

¹⁹ Vingt-cinquième anniversaire de la quatrième conférence mondiale [...], p. 59, *op. cit.*

²⁰ Report of the Secretary-General, 2020, Review and appraisal of the implementation of the Beijing Declaration and Platform for Action and the outcomes of the 23rd special session of the General Assembly, E/CN.6/2020/3,

<https://digitallibrary.un.org/record/3850087?ln=en>; AWID, 2019, Vers un écosystème de financement féministe,

<https://www.awid.org/fr/publications/vers-un-ecosysteme-de-financement-feministe-un-guide-pratique-et-conceptuel>

maatschappelijke veranderingen voor gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit²¹.

3. Wat betreft de hulp voor het **uitbannen van gendergerelateerd geweld** (sectorcode 15180), bedroeg het volume van de Belgische ODA besteed aan acties ter zake **1,6% in 2021**²² (voor in totaal 13 miljoen dollar), **1,25% in 2020**²³ (voor in totaal 10 miljoen dollar) en **0,22% in 2019**²⁴ (voor in totaal 2 miljoen dollar). Die cijfers kunnen worden aangevuld met een bredere analyse dan die voor de marker 15180 alleen. Plan International België²⁵ maakte in 2021 een interne nota over de begroting 2018 en eerder, en toonde aan dat een deel van de financiering voor de strijd tegen gendergerelateerd geweld verborgen blijft. Maar zelfs in dat geval is het volume van de ODA dat daaraan wordt besteed nog altijd heel beperkt, wat wijst op een **gebrek aan middelen om de politieke beloften na te komen en een nood aan een meer coherente codering** wat betreft sectorcode 15180.
4. Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten zijn een prioriteit uit de genderstrategienota en het genderactieplan van DGD. In zijn rapport 2021 wijst Sensoa erop dat de uitgaven voor reproductieve gezondheid zijn gestegen van 33,45 miljoen euro in 2020 tot 37,8 miljoen euro in 2021²⁶. In verhouding vertegenwoordigden **gezondheid en reproductieve gezondheid in 2021 11,89% van de totale uitgaven** (voor in totaal 146 miljoen euro) **tegenover 11,73 % in 2020**²⁷ (voor in totaal 141,6 miljoen euro). Ondanks de stijging van de uitgaven voor reproductieve gezondheid in 2021 is Sensoa pessimistisch. Enerzijds lopen de huidige meerjarenprogramma's af in 2023 en 2024 zonder garantie dat ze zullen worden verlengd. Anderzijds krijgt **seksuele en reproductieve gezondheid niet langer dezelfde prioriteit binnen de onlangs afgesloten meerjarenprogramma's**. Hoewel hiv de meest voorkomende doodsoorzaak is bij vrouwen en meisjes (tussen 15 en 49 jaar) wereldwijd, zet België zich in geen enkel van zijn partnerlanden expliciet in voor hiv-preventie en -bestrijding. Ten slotte toont Sensoa ook aan dat **de aandacht voor reproductieve gezondheid en de gezondheid van moeders, pasgeborenen en kinderen in de uitgaven voor humanitaire hulp van België jarenlang is overschat**. In 2021 droeg slechts **30% van de uitgaven voor humanitaire hulp bij aan de reproductieve gezondheid en de gezondheid van moeders, pasgeborenen en kinderen**.

1.2. Kwaliteit en impact van de hulp die rekening houdt met gendergelijkheid

1. Het huidige systeem van databeheer van DGD brengt een aantal **uitdagingen met zich mee op het vlak van transparantie en kwaliteit van de beschikbare gegevens**. Die problemen zijn het gevolg van verschillende factoren, zoals het ontbreken van een uitsplitsing van de gegevens. Door de regels voor rapportering op het vlak van sectorcodes is het bovendien niet mogelijk om meerdere

²¹ Cornwall, A., (2014), Women's Empowerment: What Works and why?, Working Paper No. 14, UNU-WIDER. DOI: [10.1002/jid.3210](https://doi.org/10.1002/jid.3210); Htun, M. & Weldon, S.L., (2012), The civic origins of progressive policy change: combatting violence against women in global perspective 1975-2005, American Political Science Review, 106 (3), pp. 548-569. DOI: [10.1017/S0003055412000226](https://doi.org/10.1017/S0003055412000226); Mazur, A., McBride, D. & Hoard S., (2016), Comparative strength of women's movements over time: conceptual, empirical, and theoretical innovations, Politics, Groups, and Identities., Vol.4 (4), pp. 652-676 DOI: [10.1080/21565503.2015.1102153](https://doi.org/10.1080/21565503.2015.1102153).

²² OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2023, *op.cit.*

²³ OECD, Aid in Support of Gender Equality and Women's Empowerment Donor Charts, maart 2022, *op.cit.*

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ Plan Internationaal België, De analyse van de sectorcode DAC-code 15180 achterhaald, 2021

²⁶ Sensoa, Seksueel gezond? Doorlichting 2021 uitgaven voor seksuele & reproductieve gezondheid in de internationale samenwerking, 2022, https://www.sensoainternational.be/uploads/8/3/6/3/83631092/sensoa_oda-rapport_nl.pdf

²⁷ *Ibidem*

sectorcodes te gebruiken om dubbeltellingen te voorkomen. De meerjarenlogica leidt er ook toe dat in bepaalde jaren grotere uitgaven zichtbaar worden, hoewel het substantiële werk gebeurt gedurende de hele looptijd van het programma. Verder zijn er ook soms problemen in verband met veiligheid, in situaties waarin beter niet wordt vermeld dat een organisatie opkomt voor seksuele en reproductieve rechten of steun verleent aan LGBTQI+-personen. Daardoor **blijven bepaalde uitgaven verborgen** in het systeem, hoewel ze onder meer bijdragen aan de strijd tegen gendergerelateerd geweld, aan de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten of aan steun voor plaatselijke organisaties die opkomen voor de rechten van vrouwen en meisjes en voor gendergelijkheid.

2. Om de kwaliteit van de projecten en programma's te verbeteren, moet de gendermarker systematisch worden toegepast voor elk project of programma, en wel van in de fase voorafgaand aan het ontwerp. In dat opzicht bestaat er een **groot verschil tussen de zelfverkleerde financiering en kwaliteitsvolle projecten op het vlak van gendergelijkheid**²⁸. Daarom kan de systematisering van **het gebruik van de gendermarker niet plaatsvinden zonder dat de uitvoering van een verificatie van de gecodeerde informatie wordt gegarandeerd**, om ervoor te zorgen dat geen enkel project of programma als gendermainstreaming wordt aangemerkt zonder dat het voldoet aan de door de OESO vastgestelde minimale onmisbare criteria. Op dit moment beschikken noch de Belgische administratie noch de OESO over voldoende personeel om na te gaan of de gendermarker voor alle gecodeerde programma's en projecten op de juiste manier wordt toegepast.
3. Met het huidige systeem zijn **de uitgaven voor gendergelijkheid**²⁹ **beperkt zichtbaar, maar de resultaten van de programma's en projecten**³⁰ **zijn totaal niet zichtbaar**, en dus evenmin de **impact** van de hulp waarin gendergelijkheid geïntegreerd is. Er is maar weinige publieke informatie beschikbaar over de kwaliteit en de impact van de interventies van de Belgische ontwikkelingssamenwerking ten opzichte van de engagementen en doelstellingen uit de genderstrategienota's en -actieplannen. Er bestaat geen geconsolideerde communicatie vanuit de Belgische administratie met een **kwalitatieve analyse op basis van indicatoren voor opvolging waarmee het mogelijk is om na te gaan of de geïnvesteerde middelen bijdragen aan interne en externe veranderingen** voor een betere integratie van gendergelijkheid in de Belgische ontwikkelingssamenwerking.

²⁸ Aria Grabowski & Parker Essick, Are they really gender equality projects? An examination of donors' gender-mainstreamed and gender-equality focused projects to assess the quality of gender-marked projects, februari 2020, Oxfam <https://oxfamlibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620945/rr-are-they-really-gender-equality-projects-donors-050220-en.pdf?sequence=1>

²⁹ De wet van 12 januari 2007 voorziet dat de genderdimensie wordt geïntegreerd in de begrotingsvoorbereidingen en legt specifiek de verplichting op om voor elk ontwerp van algemene uitgavenbegroting een gendernota op te stellen met de kredieten voor acties voor het verwezenlijken van gendergelijkheid. Die verplichting geldt voor alle departementen, afzonderlijk beheerde overheidsdiensten, overheidsbedrijven en organisaties van openbaar belang. Om de twee jaar evalueert het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen de toepassing van de "omzendbrief inzake gender budgeting". De evaluatie begint met een algemene analyse van de toepassing van de omzendbrief over alle FOD's, POD's en het ministerie van Landsverdediging heen, en analyseert vervolgens de situatie per administratie. Die evaluaties zijn beschikbaar op de website van het Instituut: https://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/gender_mainstreaming/uitvoering_van_de_wet/gender_budgeting

³⁰ De wet van 12 januari 2007 voorziet dat de regering twee evaluatieverslagen neerlegt bij de federale Kamers (het eerste halverwege de legislatuur, het tweede aan het eind van de legislatuur) over de vorderingen van de leden van de regering met betrekking tot de engagementen uit het Federaal Plan Gender mainstreaming. De verslagen zijn beschikbaar op de website van het Instituut: Federaal Plan Gender mainstreaming en verslagen aan het Parlement | Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (belgium.be)

4. Af en toe worden er parlementaire vragen gesteld over de integratie van gender en de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit binnen de Belgische ontwikkelingssamenwerking. De antwoorden op die vragen bieden slechts een gedeeltelijk beeld van de inspanningen die de Belgische ontwikkelingssamenwerking op dat vlak levert. Momenteel bestaat er **geen verplichting tot jaarlijkse en gedetailleerde verslaggeving bij de commissie Buitenlandse Betrekkingen van de Belgische Kamer over de kwaliteit en de impact van de interventies van de Belgische ontwikkelingssamenwerking op het vlak van transversale en specifieke genderintegratie**. Zo'n verplichting zou een betere opvolging mogelijk maken, naast de vragen in verband met de actualiteit. Het Parlement is alvast vragende partij voor dergelijke mechanismen, zoals blijkt uit de resolutie die in januari 2023 werd goedgekeurd, waarin de regering een mandaat krijgt om een aantal bijkomende inspanningen te leveren om de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten concreter te maken in de internationale samenwerking, onder meer door het opstellen van jaarrapporten.³¹

2. Aanbevelingen

1. Voorzie een **traject voor financiering van de integratie gender tot 2030**, inclusief een **doelstelling dat 85% van alle hulp gericht moet zijn op gendergelijkheid** (transversaal en specifiek) en een **doelstelling dat 20% van de hulp gendergelijkheid als hoofddoelstelling** (specifiek) heeft:
 - Voeg dat traject toe als **addendum aan de genderstrategieën en -actieplannen** van DGD, Enabel en BIO. In dat verband is het nuttig te melden dat de ambitie van 85% al vermeld staat in het business plan van Enabel met een bijbehorende prestatie-indicator.
 - Houd een **strategische reflectie en formuleer concrete doelstellingen** met betrekking tot de **financiering van plaatselijke organisaties die zich inzetten voor de rechten van vrouwen en meisjes en gendergelijkheid, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten**, ook in de Belgische uitgaven voor humanitaire hulp, en de preventie en bestrijding van **gendergerelateerd geweld**. Bijvoorbeeld:
 - o Investeer in instrumenten voor de rechten van vrouwen en meisjes en voor gendergelijkheid die geschikt zijn gebleken op het vlak van flexibele financiering en aangepast zijn aan de noden van plaatselijke organisaties in de partnerlanden.
 - o Voorzie voor het verwezenlijken van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten 15% van de totale uitgaven van DGD voor steun aan de sectoren gezondheid (121, 122 en 123) en reproductieve gezondheid (130) samen.
 - o Verhoog het jaarlijks budget voor de strijd tegen gendergerelateerd geweld met minstens 10% om die beleidsprioriteit zichtbaar te maken binnen de begroting.
 - o Neem een luik over preventie en bestrijding van gendergerelateerd geweld op in de onderwijsprogramma's.
 - o Investeer in middelen voor actieonderzoek om innovatieve methoden uit te testen die gendergelijkheid en de empowerment van meisjes en vrouwen bevorderen en die op doeltreffende wijze gendernormen in vraag stellen, zowel in crisissituaties als in meer stabiele contexten.
2. Versnel de Belgische engagementen om **te voldoen aan de internationale doelstelling van 0,7% van het bni** voor de financiering van ontwikkeling.

³¹ Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, Resolutie inzake seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in het Belgisch buitenlands beleid en het beleid voor internationale solidariteit, 12 januari 2023, <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/2445/55K2445007.pdf>

3. Pas de methode van **gender budgeting**³² toe om in de begrotingen en bij het opvolgen van de uitgaven van alle programma's en beleidslijnen rekening te houden met de directe en indirecte gevolgen van alle beleid voor de respectieve situatie van vrouwen, meisjes, mannen en jongens in al hun diversiteit.
4. Hervorm het huidige systeem om te komen tot een betere **verantwoording wat betreft de kwaliteit van de Belgische hulp die rekening houdt met gendergelijkheid en vergroot de doeltreffendheid** van de programma's en projecten op het vlak van gendergelijkheid en rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit:
 - **Systematiseer het gebruik en de analyse van indicatoren die de vooruitgang naar meer gendergelijkheid** in de door de ontwikkelingssamenwerking gefinancierde programma's weergeven.
 - Investeer in een **zoeksysteem op relevante trefwoorden in de korte beschrijving van een interventie**, ongeacht de sectorcode. DGD zou kunnen voortbouwen op het experiment met de UGent voor de ontwikkeling van een platform om teksten automatisch te filteren op basis van hun verband met SDG5, maar ook belangstelling kunnen hebben voor de experimenten van Equal Measures 2030 en van Development Initiatives (DEVINIT), die ook werken met een groot aantal trefwoorden om uitgaven in verband met gender in kaart te brengen.
 - **Systematiseer het gebruik van de gendermarker** en voorzie een **controle** van de gecodeerde gegevens.
 - **Breng jaarlijks en gedetailleerd verslag uit aan het Parlement** over de uitgaven in verband met gendergelijkheid, zowel op kwantitatief als kwalitatief vlak.
 - **Zorg voor een structurele versterking van de capaciteit voor de integratie van gender** bij het personeel van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.
 - Voorzie minstens **een onafhankelijk voortgangsrapport per legislatuur** met een kwalitatieve analyse van de uitgevoerde specifieke en transversale acties en van de behaalde resultaten om de doelstellingen op het vlak van gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit te bereiken.
5. **Verhoog het deel van de internationale klimaatfinanciering** dat wordt geïnvesteerd in genderrechtvaardige klimaatoplossingen, vooral ter plaatse en op het platteland. De Coalitie voor *Feminist action for climate justice* van het Generation Equality Forum, dat steun krijgt van België in het kader van het klimaatprogramma voor de Sahel, adviseert om het **aandeel van de bilaterale en multilaterale klimaatfinanciering dat bestemd is voor gendergelijkheid op te trekken tot 88%**.
6. **Integreer de genderdimensie in het Civic Space Fund**, waarvan de oprichting werd aangekondigd in de beleidsverklaring "Internationale Solidariteit" van 26 januari 2023, en garandeer dat het fonds **toegankelijk is voor plaatselijke organisaties die opkomen voor gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit**, bijvoorbeeld door afzonderlijke financieringsvensters of –stromen in te stellen.

Voor de Adviesraad Gender en Ontwikkeling,

³² Zie voor gender budgeting: Gender budgeting | Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (belgium.be) en op de website van het EIGE: Gender budgeting | Europees Instituut voor Gendergelijkheid (europa.eu)

**ARGO
CCGD**

Adviesraad Gender en Ontwikkeling
Conseil consultatif Genre et Développement

Roméo Matsas
Voorzitter van de Adviesraad Gender en
Ontwikkeling

Katinka In't Zandt
Vicevoorzitter van de Adviesraad Gender en
Ontwikkeling

Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling, met de steun van de werkgroep “financiering van gendergelijkheid”, met als leden vertegenwoordigers van Acodev, ACV-CSC, Çavaria, CNCD-11.11.11, 11.11.11, de Franstalige Vrouwenraad van België, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, Le Monde selon les femmes, Plan International België, Sensoa, Trias, UMons en WSM.